

Broedvogelinventarisaties in de Amsterdamse Waterleidingduinen in 1989

samenstelling Rien Sluys en Ees Aartse

GIJS KOKKIESHOEK

(geïnventreiseerd door E. Aartse)

Terreinomschrijving:

Het geïnventreiseerde gebied wordt in het noorden begrensd door de Halfwegse Slag, in het oosten door het rijwielpad, in het zuiden door de Langevelderslag en in het westen door de Houtweg. Het terrein heeft een oppervlakte van circa 47 ha. waarvan:
 circa 7 ha. duinberkenbos
 circa 15 ha. duindoorn/vlierstruweel
 circa 5 ha. stuifzand en stuifplekken
 circa 20 ha. open duin met Duinriet, Zandzegge en Helm.

Volgens het beheersplan wordt een beperkte verstui-ving toegelaten.

Het terrein is erg geaccidenteerd. Vanaf de Langeveldeberg (27 m + NAP) loopt het terrein glooi- end af naar de Langevelderslag en de Halfwegse Slag. Paden komen in het terrein niet meer voor. De oude voerbanen zijn thans geheel dichtgegroeid. De Rozen- del is nauwelijks meer begaanbaar.

Tabel 1. Broedgevallen Gijs Kokkieshoek

Soort	1986	1987	1988	1989
Bergeend	-	-	-	1
Patrijs	1	1	1	-
Fazant	3	3	3	3
Scholekster	-	-	-	1
Wulp	2	2	-	1
Houtduif	16	14	12	9
Tortelduif	2	2	2	2
Koekoek	1	1	1	1
Boomleeuwerik	1	1	1	2
Boompieper	5	3	3	3
Graspieper	1	-	2	2
Winterkoning	3	3	4	6
Heggemus	18	19	16	18
Roodborst	1	-	-	2
Nachtegaal	15	16	14	10
Roodborsttapuit	1	1	1	2
Tapuit	8	12	11	10
Merel	8	8	8	10
Zanglijster	1	1	1	1
Sprinkhaanrietzanger	3	3	4	3

Braamsluiper	1	2	2	3
Grasmus	12	11	10	11
Zwartkop	2	1	2	1
Tjiftjaf	1	-	1	2
Fitis	23	24	26	20
Pimpelmees	1	1	-	-
Koolmees	6	7	4	3
Vlaamse Gaai	2	2	2	1
Ekster	9	10	7	5
Ringmus	4	2	-	1
Kneu	11	9	8	6
Geelgors	-	1	-	-
Totaal soorten	30	26	25	29

BOEVELD-WEST

(geïnventreiseerd door B. Heethuis)

Terreinomschrijving:

Het geïnventreiseerde gebied wordt in het Noorden begrensd door het Finnlayweggetje, in het oosten door de Houtweg en een stukje onverhard wandelpad, in het zuiden door het raster langs de Langevelderslag en in het westen door het Van Limburg Stirumkanaal. Het onderzochte gebied kan men grofweg in twee de- len verdelen. Het zuidelijke deel wordt grotendeels bepaald door een vrij kaal duinenplateau met toppen van 18 m. Het noordelijke deel is voorzien van struwe- len.

De oppervlakte bedraagt circa 40 ha.

De recreatiedruk is er, mede als gevolg van de dichtbij gelegen ingang, erg groot.

Tabel 2. Broedgevallen Boeveld-West

Soort	1986	1987	1988	1989
Fazant	3	2	1	1
Houtduif	4	3	3	4
Tortelduif	1	1	1	1
Koekoek	1	1	1	1
Boompieper	1	2	2	2
Graspieper	1	1	2	2
Winterkoning	2	3	5	8
Heggemus	15	14	15	16
Roodborst	1	1	1	2
Nachtegaal	8	11	7	9
Roodborsttapuit	4	3	4	4

Tapuit	4	3	2	2
Merel	2	3	5	6
Sprinkhaanrietzanger	2	2	2	2
Bosrietzanger	1	1	1	1
Braamsluiper	2	2	1	1
Grasmus	14	15	14	12
Tijftjaf	-	-	2	1
Fitis	19	19	21	20
Glanskop	1	1	-	-
Pimpelmees	1	1	1	-
Koolmees	4	2	4	3
Vlaamse Gaai	1	-	-	2
Ekster	2	2	4	4
Zwarte Kraai	1	1	1	1
Kneu	4	3	4	3
Totaal aantal soorten	25	24	24	24

WOLFSVELD-WEST

(geïnterviewd door R.Sluys)

Terreinomschrijving:

Het terrein wordt in het noorden begrensd door de Ruigenhoeker Schulpweg, in het oosten door het Finnlayweggetje en in het verlengde daarvan door een denkbeeldige lijn over de Kop van het Ronde Vlak en rechts langs het Spejndel, in het zuiden door het Finnlayweggetje en in het westen door het Van Limburg Stirumkanaal.

Het terrein heeft een oppervlakte van ongeveer 35 ha., waarin 5 delen n.l. Lange Vlak, Spejndel, Abelendel, Biezenvlakje en Ronde Vlak grotendeels bestaan uit Meidoorn, Liguster, Berk, Zomereik, Kardinaalsmuts, Vlier en Duindoorn.

Tabel 3. Broedgevallen Wolfsveld-West

Soort	1986	1987	1988	1989
Wilde Eend	-	-	-	1
Fazant	4	3	3	3
Houtduif	7	5	7	9
Tortelduif	2	1	1	1
Koekoek	1	1	1	1
Boomleeuwerik	-	-	-	1
Boompieper	4	4	5	6
Graspieper	-	-	1	1
Winterkoning	1	3	5	10
Heggemus	14	16	13	16
Nachtegaal	11	13	13	16
Roodborsttapuit	2	1	2	2
Tapuit	-	1	-	-
Merel	6	5	4	5
Zanglijster	-	1	-	2
Sprinkhaanrietzanger	5	4	2	5
Braamsluiper	3	4	2	2
Grasmus	14	18	22	25
Tuinfluit	-	-	1	-

Zwartkop	-	2	-	1
Tijftjaf	1	-	-	2
Fitis	19	18	16	26
Pimpelmees	2	-	1	1
Koolmees	6	5	3	8
Vlaamse Gaai	3	2	1	1
Ekster	6	3	4	3
Kneu	4	1	1	4
Totaal aantal soorten	20	21	21	25

WESTHOEK EN HAASVELDERBEEKEN

(geïnterviewd door J. van Saase, Th. van Trigt en W. van Leeuwen)

Terreinomschrijving:

Het terrein wordt in het noorden begrensd door de Nieuwe Haasvelderweg of Heiweg, in het oosten door de slag van de Westhoek, in het zuiden door de Starrenbroekerweg en in het westen door de Haasvelder Klugtweg. Midden door het gebied loopt de Scheidingsbaan, een smal voetpad langs een voormalige eigendoms- en jachtgrens waarop nog oude grensstenen voorkomen met het monogram van mr. Jan Six (1668-1750), een van de eerste eigenaren van dit gebied na de grote verkoop van domeingronden. Ten oosten van de scheidingsbaan ligt de Westhoek, vroeger behorend tot het jachtveld "Paardenkerkhof".

Het terrein is niet sterk geaccidenteerde. De Trapjesberg is met ruim 16 meter + NAP de hoogste duintop. In de omgeving van het Haasveld (oorspronkelijk Haagsveld) zijn nog vele sporen aanwezig van een vroegere landbouwvestiging, zoals oude teelthoeken (=duinkrochten) en weitjes, droge wateringengreppels en oude beekbeddingen.

Tabel 4. Broedgevallen Westhoek/Haasvelderbeken

Soort	1986	1987	1988	1989
Fazant	8	7	7	10
Kievit	-	-	1	-
Wulp	1	1	-	-
Houtduif	8	10	16	5
Tortelduif	2	2	3	1
Koekoek	2	2	2	3
Bosuil	-	1	-	-
Groene Specht	1	-	1	-
Boompieper	14	9	9	10
Winterkoning	3	7	9	16
Heggemus	11	15	21	17
Roodborst	1	1	1	3
Nachtegaal	14	15	12	13
Gekraagde Roodstaart	2	2	2	1
Paapje	6	6	7	5
Roodborsttapuit	1	1	2	2

Tapuit	3	1	1	-
Merel	4	3	6	5
Zanglijster	-	1	1	1
Sprinkhaanrietzanger	6	12	10	17
Braamsluiper	4	3	6	6
Grasmus	12	14	18	26
Tuinfluitier	1	-	-	-
Zwartkop	1	-	2	-
Tjiftjaf	-	-	4	3
Fitis	47	44	51	46
Staartmees	2	-	-	-
Glanskop	1	1	-	-
Pimpelmees	2	2	2	3
Koolmees	7	7	14	18
Vlaamse Gaai	1	2	3	2
Ekster	3	5	7	7
Zwarte Kraai	2	2	1	-
Ringmus	-	1	1	-
Vink	-	1	-	-
Kneu	11	12	7	8
Barmsijs	-	-	1	-
Totaal aantal soorten	30	29	31	24

Witte Kwikstaart	1	-	-	-
Winterkoning	1	2	4	6
Heggenus	8	7	7	15
Roodborst	4	3	2	4
Nachtegaal	8	9	12	9
Gekraagde Roodstaart	1	3	3	5
Roodborsttapuit	-	1	-	-
Tapuit	2	1	1	1
Merel	4	5	6	6
Zanglijster	1	1	-	2
Sprinkhaanrietzanger	-	3	1	3
Braamsluiper	-	1	2	2
Grasmus	4	5	10	16
Tuinfluitier	2	1	2	1
Zwartkop	1	-	-	-
Tjiftjaf	-	1	2	4
Fitis	21	23	28	30
Staartmees	1	1	-	2
Glanskop	1	-	-	-
Pimpelmees	4	2	3	3
Koolmees	8	7	8	11
Wielewaal	-	-	1	-
Vlaamse Gaai	3	2	2	4
Ekster	4	5	6	7
Ringmus	-	-	1	-
Vink	-	-	2	2
Kneu	2	1	3	2
Barmsijs	1	1	1	-
Geelgors	-	1	-	-
Totaal aantal soorten	29	33	32	31

HOEGGATTERDUIN

(geïnventariseerd door W. Baalbergen en H. Veeffkind)

Terreinomschrijving:

Het onderzochte gebied is c. 50 ha groot. In het noorden en oosten wordt het terrein begrensd door de Hoegatterweg, in het zuiden door de Zilkerslag (Joppeweg) en in het westen door het Oosterkanaal.

Door het gebied lopen enkele zandpaden. Het gebied kenmerkt zich door een rug van vrij kale duinen met veel stuifgaten. We vinden verspreid over het terrein enkele bosjes van voornamelijk eikehakhout zoals b.v. het Amerikaanse Bosje. Langs het Oosterkanaal vinden we enkele bosjes van de Oostenrijkse den.

Tabel 5. Broedgevallen Hoegatterduin

Soort	1986	1987	1988	1989
Wilde Eend	-	-	4	3
Fazant	6	3	4	6
Houtsnip	-	-	1	-
Wulp	-	-	1	-
Houtduif	4	3	7	7
Tortelduif	-	1	1	1
Koekoek	1	1	1	1
Groene Specht	2	2	2	2
Grote Bonte Specht	1	3	3	-
Boomleeuwerik	1	1	-	1
Veldleeuwerik	1	1	-	-
Boompieper	7	8	9	9
Graspieper	-	1	-	1

Tabel 6. Vastgesteld aantal broedgevallen kavels 1 t/m 5

Soort	1986	1987	1988	1989
Bergeend	-	-	-	1
Wilde Eend	-	-	4	4
Patrijs	1	1	1	-
Fazant	24	18	19	23
Scholekster	-	-	-	1
Kievit	-	-	1	-
Houtsnip	-	-	1	-
Wulp	3	3	1	1
Houtduif	39	35	45	34
Tortelduif	7	11	8	6
Koekoek	6	6	6	7
Bosuil	-	1	-	-
Groene Specht	3	2	3	2
Grote Bonte Specht	1	3	3	-
Boomleeuwerik	2	2	1	4
Veldleeuwerik	1	1	-	-
Boompieper	31	26	29	30
Graspieper	2	2	5	6
Witte Kwikstaart	1	-	-	-
Winterkoning	10	18	27	46
Heggemus	66	71	72	82
Roodborst	7	5	4	11
Nachtegaal	56	64	58	57

Gekraagde Roodstaart	3	4	4	6
Paapje	6	6	7	5
Roodborsttapuit	8	7	9	8
Tapuit	17	18	15	13
Merel	24	24	29	32
Zanglijster	2	4	2	6
Sprinkhaanrietzanger	16	24	19	30
Bosrietzanger	1	1	1	1
Braamsluiper	10	12	13	14
Grasmus	56	63	74	90
Tuinfluit	3	1	3	1
Zwartkop	4	3	4	2
Tjiftjaf	2	1	9	11
Fitis	129	128	142	142
Staartmees	3	1	-	2
Glanskop	3	2	-	-
Pimpelmees	10	6	7	7
Koolmees	29	28	33	43
Wielewaal	-	-	1	-
Vlaamse Gaai	10	8	8	10
Ekster	24	25	28	26
Zwarte Kraai	3	3	2	1
Ringmus	4	3	2	1
Vink	-	1	2	2
Kneu	32	26	23	23
Barmsijs	1	1	2	-
Geelgors	1	1	-	-
Aantal soorten	42	43	42	39

Vogelcursus

door Jelle van Dijk

Zoals al eerder werd aangekondigd zal er binnenkort weer een vogelcursus gehouden worden. De cursus zal bestaan uit twee cursusavonden en twee excursies. Het onderwerp is:

VOGELS IN HUN DOMEIN

De eerste cursusavond is gepland op dinsdag 3 april, aanvang 20.00 u in het Jan Verwey Natuurcentrum. Hein Verkade zal het op die avond hebben over de broedvogels van de landgoedbossen.

De excursie die hierop aansluit wordt gehouden op zaterdag 7 april, aanvang 07.30 u bij de ingang van Nieuw-Leeuwenhorst aan de Goeweg.

De tweede cursusavond zal zijn op dinsdagavond 1 mei, aanvang 20.00 u in het Jan Verwey Natuurcentrum. Jelle van Dijk behandelt dan de broedvogels van de duinen.

De bijbehorende excursie vindt plaats op zaterdag 5 mei, aanvang 07.00 u bij de parkeerplaats aan de Duindamseslag.

Na afloop van beide excursies vindt in het Jan Verwey Natuurcentrum, onder het genot van een kop koffie, een nabespreking plaats.

Op de cursusavonden zullen de bekendste broedvo-

gels van de bossen en de duinen besproken worden. De nadruk ligt hierbij niet op het herkennen van de diverse vogelsoorten, al zal daar wel iets over gezegd worden. Bij deze cursus willen wij het vooral hebben over het domein, de woonplaats, van de vogels. Welke factoren bepalen de verspreiding van de Roodborst in het bos en waarom is de Grasmus in bepaalde duingebieden zo talrijk?

De excursies sluiten aan bij hetgeen op de cursusavond besproken is. Op de excursies zal elke deelnemer een kaartje van het gebied krijgen waarop de waargenomen vogels kunnen worden aangetekend. Bij de nabespreking kan dan aan de hand van de ingevulde kaartjes nog iets over de verspreiding worden aangestipt.

